

Sygn. akt I CSK 1009/14

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z powództwa M. M.
przeciwko Miastu W.
o zobowiązanie ewentualnie zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 6 października 2015 r.,
wniosku powoda o uzupełnienie postanowienia Sądu Najwyższego
z dnia 18 sierpnia 2015 r., sygn. akt I CSK 1009/14,

**uzupełnia postanowienie Sądu Najwyższego z dnia
18 sierpnia 2015 r., sygn. akt I CSK 1009/14 przez dodanie pkt 3
o treści: "oddala wniosek o zasądzenie na rzecz radcy prawnego
D. L. kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi
w postępowaniu kasacyjnym".**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2015 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej wniesionej przez powoda oraz orzekł o kosztach postępowania kasacyjnego w ten sposób, że nie obciążył powoda kosztami postępowania przed Sądem Najwyższym. W piśmie procesowym z dnia 21 września 2015 r. - wniesionym z zachowaniem terminu przewidzianego w art. 351 § 1 w zw. z art. 361, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. - pełnomocnik powoda wniósł o uzupełnienie wymienionego wyżej orzeczenia przez dodanie klauzuli dotyczącej kosztów, jakie należą się pełnomocnikowi powoda za sporządzenie skargi kasacyjnej i reprezentowanie powoda w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Powołał się na to, że został ustanowiony przez Sąd Apelacyjny pełnomocnikiem z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, który w jego imieniu, w przepisany terminie sporządził i złożył skargę kasacyjną. Skarga co do zasady odpowiadała normie prawa i nie została krytycznie oceniona przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

Stosownie do art. 98 k.p.c., regulującego zwrot kosztów procesu, strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do kosztów tych zalicza się m.in. koszty zastępstwa procesowego strony przez adwokata (odpowiednio radcę prawnego). Zwrot kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa przez radcę prawnego, należy się stronie na podstawie art. 98 k.p.c. tylko wtedy, gdy sprawę wygrała. Dotyczy to także sytuacji, w której strona była reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu (por. art. 122 k.p.c.). Jeżeli ją przegrała - tak, jak to miało miejsce w odniesieniu do wyniku postępowania kasacyjnego w stosunku do powoda - powstaje subsydiarny obowiązek Skarbu Państwa wypłacenia pełnomocnikowi z urzędu wynagrodzenia za świadczoną pomoc prawną, o czym stanowi art. 22³ ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (jedn. tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 507 ze zm.) oraz przepisy § 15-17 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa

kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm. - dalej: „rozporządzenie”).

Zgodnie z § 16 rozporządzenia, wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej powinien zawierać oświadczenie, że opłaty nie zostały zapłacone w całości lub w części. Odnosząc tę ostatnią regulację do okoliczności sprawy stwierdzić należy, że skarga kasacyjna nie zawierała jednoznacznego wniosku o przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika powoda kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym, gdyż w chwili jej sporządzenia (16 kwietnia 2014 r.) sporządzający ją pełnomocnik nie miał statusu pełnomocnika z urzędu, którym został ustanowiony dopiero postanowieniem Sądu Apelacyjnego z dnia 5 sierpnia 2014 r., a w skardze zawarto wniosek powoda o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Z tej przyczyny w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 18 sierpnia 2015 r. nie orzeczono o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym. Dopiero z pisma procesowego z dnia 21 września 2015 r. wywieść można, iż zawarty w skardze kasacyjnej wniosek należało traktować jako wniosek, o którym mowa w § 16 rozporządzenia. Zgodnie jednak z tym przepisem, wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej powinien zawierać oświadczenie, że opłaty nie zostały zapłacone w całości lub w części. Niezamieszczenie we wniosku o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oświadczenia, że opłaty nie zostały zapłacone w całości lub w części, skutkuje odmową przyznania tych kosztów (por. m.in.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2005 r., I CK 325/05 i z dnia 23 lutego 2012 r., V CZ 133/11 - nie publ.). Ponieważ wniosek pełnomocnika powoda zawarty w skardze kasacyjnej oraz w piśmie procesowym zawierającym wniosek o uzupełnienie postanowienia Sądu Najwyższego takiego oświadczenia nie zawierały orzeczono, jak w sentencji.